

**Türkiye ile İtalya arasında Hava Yolu ile yapılacak muntazam ulaştırmanın tesis ve işletilmesine dair Anlaşmanın onanması hakkında Kanun**

(Resmî Gazete ile ilâm : 10 . II . 1950 - Sayı : 7429)

No.  
5525

Kabul tarihi  
6 . I . 1950

**BİRİNCİ MADDE** — Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümetleri arasında 25 Kasım 1949 tarihinde Ankara'da akit ve imza edilmiş olan (Türkiye ile İtalya arasında Havayolu ile yapılacak Muntazam Ulaştırmanın tesis ve işletilmesine dair Anlaşma) ile eki onanmıştır.

**İKİNCİ MADDE** — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**ÜÇÜNCÜ MADDE** — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

7 Şubat 1950

**TÜRKİYE İLE İTALYA ARASINDA HAVA YOLU İLE YAPILACAK MUNTAZAM ULAŞTIRMANIN TESİS VE İŞLETMESİNE DAİR ANLAŞMADIR**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti mütekabiliyet esasına müsteniden Türkiye ile İtalya arasında muntazam bir hava hattı tesisini arzu etmişler ve aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır:

**Madde — 1.**

İşbu Anlaşma ile ekinin tatbıkında, metin aksini âmir bulunmadığı takdirde:

a) «Havacılık makamları» tâbiri ile:

Türkiye için «Ulaştırma Bakanlığı» veya onun tarafından halen görülmekte olan işleri ifa ile yetkilendirilmiş her hangi bir şahıs veya teşekkül kastedilecektir.

İtalya için ise «Hava Savunma Bakanlığı - Sivil Havacılık ve Hava Münakalâtı Umum Müdürlüğü» veya onun tarafından halen görülmekte olan işleri ifa ile yetkilendirilmiş her hangi bir şahıs veya teşekkül kastedilecektir.

b) «Tâyin edilmiş hava teşebbüsü» tâbiri ile sözleşen taraflardan birinin havacılık makamlarınca öteki taraf havacılık makamlarına muayyen hava servisleri işletmek maksadiyle kendisi tarafından hava teşebbüsü olduğu yazı ile bildirilen hava ulaştırması teşebbüsü kastedilecektir.

c) «Ülke» tâbiri 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da akdedilen Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 2 nci maddesindeki tarife tekabül edecektir.

d) 7 Aralık 1944 de Şikago'da akdedilen Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 96 nci maddesinin a), b) ve d) fıkralarının tarifi muteber addolunacaktır.

**Madde — 2.**

Sözleşen Taraflar işbu Anlaşma ile ekinde tasrih edilen hava servisleri tesisi hakkını birbirlerine verirler. Bu servisler kendilerine işletme hakkı verilen Sözleşen Tarafların takdirine göre hemen veya daha ilerdeki bir tarihte faaliyete geçebilecektir.

## Madde — 3.

a) Sözleşen Taraflardan her biri, 9 ncu madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla diğer Sözleşen Tarafça tâyin edilen teşebbüs veya teşebbüslere gereken işletme müsaadesini verecektir.

b) Ancak, işletme müsaadelerini veren havacılık makamlarınca böylece tâyin edilen hava ulaştırma teşebbüslerine mutabık kalınan seferlere başlanılmasına mezuniyet verilmeden önce, mezkûr teşebbüsler umumiyetle tatbik edilen kanun ve nizamlar gereğince, ehliyetlerini ispata davet olunabilirler.

c) İlgili hükümetlerce tâyin olunabilecek bâzı bölgelerde Milletlerarası bir hava seferinin kurulması, yetkili askerî makamların tasvibine tâbi tutulacaktır.

d) Sözleşen Taraflardan her biri mutabık kalınan hava yollarını işletecek bir veya birkaç hava ulaştırması teşebbüsünü tâyin ve bu seferlere başlanılması tarihini tesbit eder.

## Madde — 4.

Sözleşen Taraflar aşağıdaki hususlarda mutabıktırlar :

a) Sözleşen Taraflar teşebbüslerinin temin edeceği ulaştırma hacmı ve imkânları, nakliyat ihtiyacına göre intibak ettirilir.

b) Sözleşen Taraflarca tâyin edilen teşebbüsler aynı hatlar üzerinde kendi seferlerine muga-yir şekilde karşılıklı menfaatlerini ihlâl etmemek hususunu göz önünde bulunduracaklardır.

c) Bu Anlaşmaya bağlı ekte derpiş olunan seferlerin başlıca gayesi, hava yolu teşebbüsüne sahip memleket ile seferin yapılacağı memleket arasındaki ulaştırma talebi ihtiyacını temin etmektedir.

d) Akde gösterilen mahallerde, iki Sözleşen memlekette başka, bir üçüncü memlekete gönderilen veya oradan gelen milletlerarası yolcu veya eşyanın tahmil veya tahliyesi hakları, Türkiye ve İtalya Hükümetleri tarafından teyit edilen muntazam inkişaf umumi prensipleri gereğince ve nakliyat haemına göre :

1. Menşe memleket ile seferin yapılacağı memleketler ulaştırma talebi,
2. Tesbit olunan hatların iktisadî işleyiş icapları,
3. Mahallî ve muntakavi hatlar, göz önünde tutularak seferlerin geçtiği bölgelerde mevcut ulaştırma talebine tetabuk edecek surette kullanılacaktır.

## Madde — 5.

Ücret tarifeleri; işletme ekonomisi, normal kâr ve sürat, konfor gibi her hattın gösterdiği hususiyetler nazarı dikkate alınmak suretiyle, mâkul nispetler dâhilinde tesbit olunacaktır. Türk ve İtalyan ulaştırma teşebbüsleri, bu maksatla, aynı yol üzerinde sefer yapan diğer üçüncü bir memlekete ait hava ulaştırmaları teşebbüsleriyle danışmada bulunacaklardır. Bu husustaki Anlaşmalar Sözleşen Tarafların yetkili havacılık makamlarının tasvibine sunulacaktır. İşletmeler bir anlaşmaya varmadıkları takdirde sözü geçen makamlar bir hal sureti bulmaya gayret edeceklerdir. Nihai merci olarak, işbu Anlaşmanın 11 nci maddesinde derpiş olunan usule bağvurulacaktır.

## Madde — 6.

a) Sözleşen Taraflardan her biri, öteki Taraf Hava Ulaştırma teşebbüs veya teşebbüslerinin, kendi hava alanlarını kullanmaları ve başka kolaylıklardan faydalanmaları için tarhedeceği harçların, milletlerarası benzer hatlarda kullanılan kendi millî uçaklarınca anılan hava alanlarını kullanma ve kolaylıklardan faydalanma için ödenecek harçlardan daha fazla olmamasını kabul eder.

b) Sözleşen Taraflardan birinin ülkesine öteki Sözleşen Tarafça tâyin edilecek hava ulaştırma teşebbüsü tarafından veyahut bu teşebbüs nam ve hesabına, yalnız bu teşebbüs uçakları için sarfolunmak üzere, ithal edilecek yakıtlar, makine yağları ve yedek parçalar, muayene ücretleri ile diğer millî resim ve harçların alınması bakımından da millî veya en ziyade müsaadeye mazhar

millet teşebbüslerine uygulanacak işlemde faydalanacaklardır.

e) Mutabık kalınan hatlar üzerinde Sözleşen Taraflardan her birine tâyin edilmiş teşebbüs veya teşebbüslerin kullandığı her uçak, yakıtlar makine yağları, yedek parçalar, mûtat teçhizat ve uçak kumanyası; anılan uçaklar tarafından öteki sözleşen Tarafın ülkesi üzerindeki uçuşlar esnasında kullanılsa veya sarfedilse bile, bu Taraf ülkesinde gümrük resimleri, muayene ücretleri ve diğer millî resimlerden ve harçlardan muaf tutulacaktır.

#### Madde — 7.

Sözleşen Taraflardan biri tarafından verilen ve muteber kılınan ve müddeti geçmemiş hava seyrüsefer şahadetnameleri, uçuşa elverişlilik bröveleri ve lisansları mutabık kalınan hava yollarının işletilmesi için öteki Sözleşen Tarafa da muteber addedilecektir.

Ancak Sözleşen Taraflardan her biri, kendi uyruklarına diğer bir Devlet tarafından verilmiş olan uçuşa elverişlilik brövelerini ve lisanslarını kendi ülkesi üzerinden yapılacak uçuşlar için tanımamak hakkını muhafaza eder.

#### Madde — 8.

a) Sözleşen Taraflardan birinin, milletlerarası hava seyrüseferlerinde kullanılan uçakların kendi ülkesine girişini ve çıkışını veya bu uçakların kendi ülkesi üzerinde uçuşlarını tanzim eden kanunlar ve nizamlar, öteki Sözleşen Taraf teşebbüsünün veya teşebbüslerinin uçaklarına da uygulanacaktır.

b) Formaliteler, göç, pasaportlar, gümrük ve karantina ve umumiyetle kontrol formaliteleri gibi yolcuların, mürettebatın ve ticari eşyanın girişlerini, kalışlarını ve çıkışlarını tanzim eden ve Sözleşen Taraflardan her birinin ülkesindeki cari kanunlar ve nizamlar, diğer Sözleşen Taraf teşebbüslerine ait uçakların taşıdıkları yolculara, mürettebata ve ticari eşyaya, bu uçakların anılan ülkede buldukları, esnada, tatbik olunacaktır.

#### Madde — 9.

Sözleşen Taraflardan her biri, öteki Sözleşen Tarafa tâyin edilen teşebbüsün mülkiyetinin mühim kısmının ve fiilî murakabesinin bu son taraf uyruklarının elinde bulunduğu dair delil sahibi olmadığı hallerde veya bu teşebbüs 8 nci maddede derpiş olunan kanun ve nizamnamelere riayet etmediği veya bu Anlaşmanın kendisine yüklediği vecibeleri yerine getirmediği takdirde bu teşebbüse işletme müsaadesi vermeyi reddetmek veya verilmiş olan müsaadeyi geri almak hakkını muhafaza eder.

#### Madde — 10.

Sözleşen Taraflardan biri, işbu Anlaşmanın ve ekinin metnini değiştirmeyi münasip gördüğü takdirde, her iki Sözleşen Tarafın havacılık makamları arasında bir görüş teatisini isteyebilir. Görüşmeler, talep vukuundan itibaren 60 gün içinde yapılmalıdır.

Mutabakat husulünde, böylece derpiş edilmiş olan tadilat ancak, diplomasi yolu ile nota teatisinden sonra yürürlüğe girer.

#### Madde — 11.

İşbu Anlaşmanın ve ekinin tatbiki ve tefsiri hususlarında Sözleşen Taraflar arasında zuhur edip de re'sen görüşme yolu ile halledilemeyen ihtilâflar üç âzadan mürekkep bir hakem komisyonunun kararına arz edilir; bu hakemlerden bireri Sözleşen Taraflarca seçilir ve üçüncüsü de, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Nizamnamesi mucibince tanzim edilmiş olan listeye isimleri dâhil bulunan ve Sözleşen Taraflardan birinin uyruğu olmayan hakemler arasında, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyinin Başkanı tarafından intihap edilir.

İhtilâf Sözleşen Taraflarca müttefikan seçilen bir tek hakemin kararına da arzedilebilir. Sözleşen Taraflar, katî telâkki edilmesi icabeden hakem kararlarına uymayı taahhüt ederler.

Madde — 12.

Her Sözleşen Taraf, işbu Anlaşmayı feshetmek niyetinde olduğunu diğer Sözleşen Tarafa her zaman bildirebilir. Bu ihbar aynı zamanda Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına da yapılmalıdır. İşbu Anlaşma, tebliğin diğer Sözleşen Tarafça alındığı günden itibaren bir sene geçtikten sonra hükümden kalkar. Meğerki tebliğ, bu müddetin hitamından evvel Sözleşen Taraflar arasında hâsıl olacak bir Anlaşma ile iptal edilmiş ola. Kendisine tebliğ yapılan Sözleşen Taraf, bu tebliği aldığı bildirmezse, tebliğe Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından alındığı günden itibaren on dört gün geçtikten sonra, alınmış, nazariyle bakılır.

Madde — 13.

Sözleşen Taraflardan birince tâyin edilmiş olan teşebbüsler, muayyen bir yol üzerindeki tevakuf yerlerinden bâzılarını hafzedebilirler. Bu takdirde, bundan, diğer Sözleşen Taraf Havacılık Makamlarını gecikmeksizin haberdar etmekle mükelleftirler. Meğer ki, münferit meseleler bahis mevzuu ola.

Madde — 14.

Bu anlaşma ve buna müteferri bütün akitler, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi ile kurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde teşkil ettirilecektir.

Madde — 15.

a) Bu Anlaşma iki Hükümet arasında nota teatisi suretiyle mümkün olan en kısa zamanda tesbit edilecek bir tarihte yürürlüğe girecektir.

b) Sözleşen Tarafların yetkili havacılık makamları, sıkı iş birliği zihniyeti içinde bu Anlaşmada ve Ekinde tasrih olunan prensiplerin tatbik edildiğini ve memnuniyetbahş bir şekilde yürütüldüğünü tesbit üzere zaman zaman istişarede bulunacaklardır.

c) Sözleşen Taraflar, çok taraflı bir havacılık sözleşmesi ile taahhüt altına girmeleri halinde, bu Anlaşma ve eki hükümlerinin anılan Sözleşme hükümleriyle uygunluğunu sağlamak üzere istişarede bulunacaklardır.

d) İki Taraf Havacılık Makamlarınca bu Anlaşma ekinde değişiklikler yapılabilir.

Ankara'da 25 Kasım 1949 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak akd olunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

*F. Z. Akdur*

İtalya Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

*E. Prunas*

## Ek

A) Bu Anlaşma gereğince tâyin edilen İtalya Hava Ulaştırma teşebbüslerine Türkiye Ülkesi üzerinden transit uçuş ve teknik tevakkuf haklarıyla, aşağıda gösterilen yolları takiben İstanbul ve Ankara'da Milletlerarası yolcu, posta ve yük almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir.

«İtalya'dan mutavassıt veya gayrimutavassıt noktalar tarikiyle İstanbul'a ve Ankara'ya ve daha ilerdeki noktalara»;

B) Keza işbu Anlaşma gereğince tâyin edilen Türk Hava Ulaştırma teşebbüslerine İtalya Ülkesi üzerinde transit uçuş ve teknik tevakkuf haklarıyla, aşağıda gösterilen yolları takiben Roma'da ve Milâno'da Milletlerarası yolcu, posta, ve yük alma ve boşaltma hakkı verilmiştir.

«Türkiye'den mutavassıt veya gayrimutavassıt noktalar tarikiyle Roma'ya ve Milâno'ya ve daha ilerki noktalara»;

C) Sözleşen taraflardan her birinin, bir hava seferini işletmeye başlamadan öteki Tarafa, onun ülkesine giriş ve ülkesinden çıkışı için tasarladığı yönleri bildirmesi ve bunun üzerine öteki Tarafın, kendi ülkesine katî giriş ve çıkış noktalarıyla ülkesi üzerinde takip edilecek olan uçuş yolunu göstermesi mukarrerdir.

D) Sözleşen taraflara ait teşebbüslerin diğer Sözleşen Taraf arazisinde bir noktadan diğer bir noktaya her ne şekilde olursa olsun, ücret mukabilinde yolcu, posta, ve yük alması katî surette memnudur. (Kabotaj);

E) İşbu Anlaşma ile Ekindeki şartlar gereğince Sözleşen Taraflardan birinin tâyin edeceği teşebbüsler; seferlerin programlarıyla kullanacakları uçakların tipini, iki hafta önce öteki sözleşen Tarafa bildirecektir.

---

<i>Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	7 . II . 1950 ve 1/664
<i>Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	7 . II . 1950 ve 4/101
<i>Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa
	:	22 629
	:	23 273,401:402,424
	:	24 121:122,125,132,134:137